No. 1370 1851.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 22 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents er regel. Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 October.

De *Noord-Brabanter* deelt den onderstaanden Herderlijken Brief mede van Mgr. den Bisschop van Gerra, *i. p. i.*

JOANNES ZWIJSEN, *door de gratie Gods en van den Apostolischen Stoel Bisschop van Gerra i. p. i. Vicarius Apostoliek van het Diocees van 's Bosch, aan zijne onderhoorige Geloofsgenooten, zaligheid in den Heer!*

B. G. Het heeft den almogenden God behaagd, Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid, Monseigneur HENRICUS DEN DUBBELDEN, *Bisschop van Emaus, Vicarius Apostoliek van 's Hertogenbosch,* den 13den dezer in den gezegenden ouderdom van bijna 82 jaren, tot zich te roepen, Vroegtijdig met de laatste H. H. Sacramenten voorzien, eindigde Z. D. H. een opregt deugdzaam, diep godvruchtig en hoogst nuttig leven in de volkomene overgeving aan den wil van God, na gedurende meer dan 50 jaren, als Zielzorger, en meer dan 20, aan het hoofd der geestelijkheid van dit Vicariaat, als een waar herder, zijne teederste zorgen aan het heil der zielen te hebben toegewijd. Wat hij voor de zijnen was, getuigen niet slechts zijn onberispelijke levenswandel, vol van goede werken, en zijne zachtmoedige liefde, waardoor hij den grond der harten bezat (Math. V. 4); maar ook de menigvuldige bewijzen van ijver, om de eer van God en de zaligheid der zielen te bevorderen. Deze bewijzen zijn u allen bekend, zij liggen nog versch in het geheugen, en zijn al te menigvuldig, om alle in een kort bestek begrepen te kunnen worden. Om slechts eenige van die duurzame bewijzen van heiligen ijver, die Hem voor de eer van God en den luister van Zijne Kerk verslond (Joan. 11. 17.). te vermelden, zien wij het oprigten van onderscheidene parochien, het bouwen van kerken en een groot Seminarie; het vergrooten en verfraaijen van andere plaatsen des Gebeds; het daarstellen van onderscheidene godsdienstige vereenigingen, welke onder Zijne Doorluchtige bescherming tot stand gebragt, of uitgebreid zijn geworden, de Missien met zoo vele vruchten op alle plaatsen van het diocees gegeven, op sommige herhaald. Alhoewel deze werken, waarvan de vruchten zullen blijven (Joan. XV. 16), maar een klein deel uitmaken van hetgeen de ijver van den Hoogwaardigen Kerkvoogd in den wijngaard des Heeren verrigt heeft, gewagen wij slechts hiervan, dewijl het voor het oog aan een ieder aanschouwelijk en reeds meer dan voldoende is, om zijn aandenken in zegening te doen blijven (Eccl. XLVI. 14). Deze en meer andere heilzame werken, gevoegd bij de verhevene deugden van den ontslapene, geven ons het godsdienstig vertrouwen, dat zijne deugdzame ziel in de rust harer werkzaamheden is ingegaan, (Apoc. XIV. 13) en de kroon van geregtigheid heeft ontvangen, welke de regtvaardige vergelder van het goed aan haar heeft toegelegd (2 ad. Tim. IV. 8). Edoch B. G., dewijl Gods oordeelen ondoorgrondelijk en zijne wegen onnaspeurlijk zijn (ad Rom. XI. 33.), mogen wij niet te kort blijven aan eenen pligt, welke de erkentelijkheid ons oplegt, van namelijk voor de ziel des overledenen te bidden: waartoe wij u ten dringendste aanmanen, terwijl wij u tevens verzoeken om bij de plegtige lijkdienst, welke door uwen eerw. Herder voor de zielerust van den beminden Kerkvoogd zal gehouden worden, godvruchtig tegenwoordig te zijn.

Daarenboven, B. G., hebben wij gemeend ter uwer kennis te moeten brengen, dat wij bij het overlijden van Z. D. H. Mgr. den Bisschop van Emaus, het bestuur van het Vicariaat hebben aanvaard, gelijk dit reeds bij rescript van onzen Allerheiligsten Vader Gregorius XVI, Zaliger gedachtenis, de dato 18 Januarij 1842, was vastgesteld.

Overtuigd van het zwaarwigtige, hetgeen die last ons onwaardigen door de Goddelijke Voorzienigheid opgelegd, in zich bevat, verlaten wij ons op den bijstand Zijner genade, op de voorspraak van onze bijzondere Patrones, de Allerheiligste Maagd Maria, onder wier Moederlijke bescherming wij ons met geheel ons herdelijk bestuur gesteld hebben, en op de kracht van het gebed, waardoor wij vertrouwen, dat onze taak zal verligt en het geen aan onze krachten ontbreekt, door Gods goedheid zal aangevuld worden. Hierbij zullen de ijver van onzen Doorl. voorganger, en zijne echt priesterlijke en Bisschoppelijke deugden ons steeds tot prikkel verstrekken, om u met zorg en waakzaamheid langs dien weg te geleiden, welke de eenige is, die tot de zaligheid voert.

In vereeniging met den H. Stoel van Petrus, gehecht aan het gelooof onzer vaderen, gelijk de Doorluchtige ontslapene daaraan onwrikbaar gehecht was, zullen wij ons steeds beijveren, den kostbaren schat des geloofs te bewaren, en denzelven ongeschonden aan onze nakomelingen over te leveren; voor de zuiverheid der zeden te waken; de belangen van onze Moeder de Heilige Kerk met de zaligheid der aan ons toevertrouwde schapen bevorderlijk te zijn; eendragt, liefde en eensgezindheid onder de verschillende standen der maatschappij aan te kweeken en te versterken; en niets zal ons meer ter harte gaan, dan u op alle mogelijke wijzen te toonen, dat onze vaderlijke welwillendheid zich tot allen, zonder uitzondering, uitstrekt, aan wie wij een bewijs onzer liefde en genegenheid kunnen geven.

Gij, B. G., dit verzoeken wij althans van uwe godsvrucht, zult niet nalaten, ons aan den lieveling van den Zaligmaker, den heiligen Joannes, Apostel en Evangelist, Beschermheilige van ons diocees aan te bevelen; Gij zult uwe vurige gebeden met de onze vereenigen, die voor de voeten van Maria nederleggen, ten einde Haar, aan wier begunstiging de godsdienst en ons diocees zoo veel te danken hebben, en van wier magtige voorspraak wij reeds zoo menigmaal de treffendste bewijzen hebben ondervonden, door onze gezamenlijke smeekingen te bewegen, ons bij voortduring hare moederlijke toegenegenheid te doen blijken, ten einde wij allen van Haar, die de Kerk van Jezus den bijstand der Christenen noemt, en onder wier geleide wij, volgens de getuigenis van den H. Bernardus, van het regte spoor der zaligheid nimmer zullen afwijken, in leven en sterven getroost en geholpen, door de verdiensten van den goddelijken Verlosser, tot de haven van het eeuwig geluk mogen gebragt worden.

Tot U, o dierbare Moeder van Jezus, nemen wij onzen toevlugt, tot U, door Wie de zaligheid aan de menschen is geworden, tot U, die onder het kruis onze moeder geworden zijt. Toon toch, bidden wij u, dat een kind zich nooit te vergeefs tot zijne moeder wendt; toon, dat Gij onze Moeder zijt: *monstra te esse matrem.* O Maria, ons leven, onze zoetigheid en onze troost, ondersteun onze zwakheid, help ons den zwaren last dragen, die ons door de Goddelijke Voorzienigheid is opgelegd. Toon dat gij onze Moeder zijt.

O Maria! toon dat Gij de Moeder zijt van de Geestelijkheid. Vervul haar meer en meer met den geest van ware wijsheid, heiligheid en liefde. Toon, dat Gij de Moeder zijt van al onze Onderhoorigen, zegen hen van het hoogste van uwen Troon, haal de banden van liefde en christelijke eensgezindheid, welke hen allen vereenigen, steeds naauwer toe, verhoor hunne wenschen in het geestelijke en tijdelijke. Wees bijzonderlijk de Moeder der armen en behoeftigen; toon dat Gij voor hen de Moeder van Barmhartigheid zijt. Heb medelijden met ongelukkige zondaars, die zich van den weg des levens hebben verwijderd, en toon ons, Heilige Moeder, dat Gij de toevlugt der zondaren zijt. O Gij hoop der mismoedigen, breng het afgedwaalde schaap naar den schaapstal terug; maak dat allen naar de stem van hunnen Herder luisteren, en dat zij met hem, tot het gelukzalig verblijf mogen komen, waar slechts *eene kudde en een schaapstal zal zijn.* (Joan. X, 16.)

En zal deze onze Herderlijke brief op den eersten Zondag na deszelfs ontvangst van den predikstoel worden afgekondigd.

Gegeven te TILBURG, den 16 Oct. 1851.

(*L. S.*) † J. ZWIJSEN, (*als boven.*)

Wij vinden in den *Noord-Brabanter* van heden een verslag van de statige begrafenis-plegtigheid, waarmede het stoffelijk overschot van wijlen Mgr. van Emaus ten grave is gebragt. Wij schrijven daaruit het volgende af:

»Onder het gelui der klokken van St. Michiels-Gestel verliet de stoet het huis *Ruwenberg* en begaf zich, in plegtigen optogt, naar de kleine maar nette bidplaats van het dorp.

»De weleerw. heeren pastoor en kapellaan der gemeente openden den trein; hierop volgde de lijkkoets, omgeven door acht priesters en acht lijkdragers. Daarna de eerw. heeren Ferdinandus en Henricus van de Poel, en de edel achtb. heer van de Poel, burgemeester van Bakel. Men merkte overigens onder anderen onder de volgelingen van den stoet: *Zijne Doorl. Hoogw. Monseigneur Zwijsen, Bisschop van Gerra* en thans *vicarius Apostoliek van 's Hertogenbosch;* de eerwaardigste heer Prelaat van Berne in habijt, de zeer eerw. heeren Dekens van 's Hertogenbosch, Oirschot en Drunen; den zeer eerw. heer Wilmer, secretaris van het Bisdom; de zeer eerw. en hooggel. heeren President en Regent van het Seminarie; den zeer eerw. heer Directeur van het Instituut voor Doofstommen; de wel eerw. heeren provisores van het Seminarie; de wel eerw. en hooggel. heeren professoren van het Seminarie en het Instituut voor Doofstommen, Dan volgde eene menigte van eerw. heeren pastoors en kapellaans uit het bisdom. Onder de leeken merkte men op, den Hoog. wel. geb. heer Baron de Senarclens de Grancij van Haanwijk; den wel eerw. en zeer gel. heer predikant der gemeente; de edel achtb. heeren burgemeester, assessoren, raden en secretaris der gemeente; de weled. heeren kerkmeesters en de leden van de *H. Vincentius-vereeniging*, en voorts de aanzienlijksten uit de omstreken, benevens al de leerlingen van het Seminarie en van het Instituut voor Doofstommen.

»De stoet trok langzaam en statig naar het kerkgebouw, waar men ter ontvangst van den doorluchtigen overledene vooraf toebereidselen had gemaakt. Het altaar was geheel met zwart en wit gedrapeerd; in de nabijheid van het zangkoor stond eene sierlijke catafalque van zwart fluweel met zilver afgezet. Dezelve prijkte met het wapen van Z. D. H. en werd door eene zilveren kroon gekroond. Op het altaar, de lusters en rondom de catafalque brandden vele waskaarsen; terwijl de zittingen rondom het lijk eveneens met zwart overtrokken waren. De officiant, welke het H. Misoffer zou opdragen, de weleerw. heer Wilmer, benevens de diaken en subdiaken, de weleerw. heeren v. d. Poel, ging aan het hoofd der geestelijkheid, het lijk aan de deur der kerk te gemoet, en deed het op de catafalque, geheel van het deksel ontbloot, nederzetten. De Doorlucht. Overledene lag in het purper, met mijter, ring en kruis, en in de handen een zilver kruisbeeld houdende, onder al de plegtigheden ten toon gespreid.

»De geestelijkheid, lectores, cantores enz. schaarden zich rondom de catafalque en begonnen nu volgens den romeinschen ritual, het *officium defunctorum* koorsgewijze te bidden.

»De secretaris beklom, toen die getijden gezegd waren, den kansel. De gevoelige man kon geen woord spreken; zijne tranen, zijne verslagenheid waren, naar ons inzien, de schoonste lijkrede welke men kan uitspreken. Al stamelende en terwijl hij telkens eenen blik wierp op zijnen grijzen meester, herinnerde hij het auditorium dat de overledene de vader der geestelijkheid, de vader en vriend van elken arme was. Zijne gemoedsgesteltenis verhinderde hem echter, in den breede dat gezegde uit te werken, en hij scheen ongeduldig om den kansel te verlaten, ten einde zijne tranen in stilte den vollen loop te kunnen geven.

»Na deze korte, maar uit de volheid des harten welende toespraak, werd het H. misoffer voor den overledene opgedragen, en bragt men, na het einde daarvan, in dezelfde volgorde, en onder een grooten toevloed van menschen Z. D. H. naar het voor die gelegenheid afzonderlijk gemetselde graf."

Den zwarten ridder, welken wij het gisteren van Ds. Doedes, Mr. Mackay en Ds. Molenaar zoo benauwd zagen maken, leert men, zeiden wij, uit zijne strijdvoering kennen als een dier rampzaligen, die na Christus

verzaakt te hebben, door wij weten niet welken boozen geest bezield schijnen.

Zeggen die woorden te veel? Men oordeele. Men oordeele uit hetgeen hij aan Ds. Doedes ten verwijt maakt. En wat hij hem verwijt? *Horresco referens.* Maar 't moet aan 't licht gebragt wáártoe het in Nederland met het Protestantismus gekomen is, — wáártoe het zeer algemeen daarmede gekomen is, blijkens zooveler huiveringwekkende en naauwelijks meer bestreden taal.

»Voor den *nonsens* [dat Christus »het privaat eigendom" van den heer Mackay zou zijn] aldus wordt nu Dr. Doedes toegesproken, voor dien *nonsens*, Dr. Doedes, zijt gij *solidair* aansprakelijk. Gij zijt het voor de bestrijding van de koepokinenting en van de aardappelen: gij zijt het voor de bestrijding van ons gezegend lager onderwijs en van de zoo loffelijke maatschappij tot Nut van 't Algemeen. *»Si tu me dis qui tu hantes, je te dirai qui tu es."* Gij kunt er niet meer af! *Gij zijt solidair verantwoordelijk voor de liefdelooze verdoemenis der niet-uitverkorenen; voor de schilderij van den bloedgierigen God, die een offer noest hebben, om zijne regtvaardigheid te bevredigen, en die zijn Zoon, uit oneindige liefde voor de, door Hem vervloekte wereld, als een lam ter slagting heeft geleid."*

Ziet, dat ergert dus den bestrijder van Dr. Doedes, dat is hem ten afschuw, dat Gods regtvaardigheid slechts door het bloedig offer, op Golgotha gebragt, kon verzoend worden; dat Christus, uit oneindige liefde voor de wereld, zich zelven ten losprijs gegeven heeft voor het heil der menschheid; ziet, dáárvan gruwt hij!

Doch dáárvan niet alleen. Ook dáárvan gruwt hij, dat door hen, die Christus' Godheid belijden, »van het Hoogste Wezen een *soort van afgod* wordt gemaakt, naar hunne bekrompene begrippen gevormd." »*Uw* God is niet de God van den beschaafden en denkenden man, zoo roept hij, *uw* God is niet *zijn* God! De God, dien *gij* verkondigt, is de God van het kleine joodsche volk, »die magt had op de bergen en niet in de vlakte;" het is een ijverig en wraakgierig God, die dorst naar bloed en die geene beleediging kan vergeven, zonder dat er is voldaan aan het »*sanguinis vindictum.*" Het is een liefdeloos God, die den schuldigen geen vergiffenis kan schenken, voor dat het bloed van een onschuldige heeft gevloeid. *Uw* Christus is *zijn* Christus niet. Gij maakt van den vlekkeloozen Wijze van *Nazareth*, — gij maakt van dien Christus een voorbestemd offer voor de wraak van zijnen Vader, met wien hij toch, *volgens uwe begrippen*, gelijkelijk God was, van alle eeuwigheid."

De pen valt ons uit de handen. Wij hebben Dantes's lastertaal en Feuerbach's verfoeijelijkheden over de »bloedtheologie van het Christendom" gelezen: hunne godslasteringen zijn in Nederland geëvenaard! Vergeving, vergeving, God in den hemel, zij weten niet wat zij doen.

Zóó gaat het intusschen, — daartoe komt het eens, dat zulke verfoeijenswaardige woorden eindelijk aangehoord worden zonder, anders dan bij uitzondering, afgrijzen te verwekken, wanneer men eerst eene taal toejuicht en aanmoedigt als die, waarmede de heer van Dam van Isselt bijv., ten jare 1825, reeds den katholijken priester zocht te vergnizen:

»Ton Dieu n'est pas celui qu'adorent les Chrétiens.

. . . .

»Ton Dieu n'est pas ce Dieu de paix

»Que son chétif enfant chérit pour ses bienfaits (1)"

Toen gold het slechts den God der Katholijken, aan welken verweten werd dat hij, in tegenstelling met den »God van Nederland," een »liefdeloos God" was. Dat mogt men ongestoord laten begaan, en zulke taal klonk zelfs welluidend en aangenaam, daar zij kwetsend en grievend was voor de Katholijken. Maar op de helling der Christus-verloochening kan het niet lang blijven bij de beschimping alleen van den Christus, dien wij aanbidden. En zoo geldt het thans dan ook den Christus der Orthodoxen, buiten welke Diens Godheid in het »protestantsche Nederland" geloochend wordt, en welker geloofstrouw men in onze dagen aan 't wankelen zoekt te brengen. Eerst werd den Katholijk toegevoegd: *»Ton Dieu n'est pas celui qu'adorent les Chrétiens."* Thans roept men den Protestant, die nog aan de Godheid van Christus gelooft, verwijtend toe: *Uw* Christus is de Christus niet van den beschaafden en denkenden man. *Uw* Christus is *zijn* Christus niet. Gij maakt van den vlekkeloozen Wijze van *Nazareth*, — gij maakt van dien Christus een voorbestemd offer voor de wraak van zijnen Vader, met wien hij toch, volgens *uwe* begrippen, gelijkelijk God was van alle eeuwigheid."

Om den huichelachtigen aard van het streven, dat den God-Mensch uit de wereld zoekt te verbannen, te leeren kennen, is niets geschikter dan na te gaan, welke beweegredenen tot dat einde voornamelijk worden aangevoerd. Het zal hun, die daarheen streven, inzonderheid te doen zijn om de *handhaving en instandhouding van het Christendom!* »Onder de Protestanten zijn er in menigte, die de kerk niet meer bezoeken en die het Christendom niet meer liefhebben met geheel hun hart en met geheel hunne ziel." De reden daarvan is: »dat een beschaafd en denkend man in den tempel komende, *waar van Christus' Godheid gesproken wordt*, ONTSTICHT wordt door het beeld, dat hem van den Oneindige wordt opgehangen." Van daar dat beschaafde en denkende mannen niets meer van Christendom hooren willen. Daar was echter een terugkeer tot Christendom merkbaar. »Wij waren zoo gelukkig, dat er mannen in ons land zijn opgestaan, die door hunne leer en prediking het ware Christendom onder ons zoeken te verspreiden. De Groningsche school begon *goede* vruchten te dragen: *velen die zich niet meer bemoeiden met die*, DOOR MENSCHEN DWALING ZAMENGEFLANSTE, CHRISTELIJKE GODSDIENST, begonnen weder de ooren te openen bij de verkondiging eener leer, die niet aandruischt tegen het gezond verstand, en die niet zondigt tegen den eerbied, dien wij aan het Opperwezen verschuldigd zijn...." Maar ziet daar — daar begint men weer te spreken van Christus, als »gelijkelijk God met den Vader van alle eeuwigheid," — en schade, groote schade voor het ware Christendom zal er het onvermijdelijk gevolg van zijn! o Die vermaledijde huichelarij! o Die godtergende boosheid, om, onder het voorwendsel van liefde voor het Christendom, de wereld tot verzaking van Christus te willen verleiden! Dat geloovige Protestanten het kunnen aanschouwen zonder te erkennen — dat het Protestantismus, als leer, in Rationalismus geheel is ten onder gegaan!

Dat moest echter geschieden, hier, zoowel als in Duitschland, als in Zwitserland, als in Engeland. *»Dès que la science paraît dans un pays non catholique, tout de suite la société se divise; la masse roule au déisme, tandis qu'une certaine tribu s'approche de nous. Dans tous les pays protestants, il ne reste plus un seul protestant éclairé; tous sont sociniens, excepté cette foule plus ou moins nombreuse d'hommes, qui donnent dans ce moment un si grand spectacle au monde;"* d. i.: Zoodra de wetenschap zich in een onkatholijk land vertoont, verdeelt zich aanstonds de maatschappij; de menigte holt voort naar het deïsmus, terwijl een zeker gedeelte tot ons nadert. In alle protestantsche landen blijft geen enkel verlicht Protestant meer over; allen zijn zij Socinianen, uitgenomen dat min of meer aanzienlijk getal menschen, die aan de wereld in dezen tijd een zoo grootsch schouwspel bieden.

(1) „Uw God is de God niet, dien de Christenen aanbidden. Uw God is niet die God van vrede, welken zijn nederig kind om zijne weldaden liefheeft." *Le Fanatisme* par E. W. van Dam van Isselt, à Tiel, chez C. Campagne 1825, p. 7.

Vrijdag werd te Dublin de meeting der Katholijke Associatie gehouden, voorgezeten door Lord Gormanstown, en door een groot aantal aanzienlijke personen bijgewoond. De heer Keogh las het adres aan de Katholijken voor, welks inhoud reeds bekend gemaakt is, en vervolgens het reglement der Associatie, welke beide eenparig werden aangenomen. Na het benoemen van een algemeen comité en het voorlezen van een groot aantal adhaesien, ging de vergadering uiteen. De orde is buiten het gebouw niet in het minst gestoord geworden.

In een Belgisch blad, hetwelk de staatkunde der regering is toegedaan, leest men het volgende:

»Indien de nieuwe Senaat de gedragslijn van den ouden volgt, dan treedt het ministerie af. Dit wordt stellig verzekerd, en wij hebben geen reden om er aan te twijfelen. De dagbladen die de oude politiek zijn toegedaan, verheugen zich reeds over deze mogelijke gebeurtenis. Om hun welgevallig te zijn zullen wij aannemen dat het geene eenvoudig mogelijke zaak is, maar een *fait accompli.*"

Tot wethouders zijn benoemd: te Wijk-bij-Duurstede, de heeren J. A. Muller en N. W. van Doesburgh; te Delft, de heeren L. A. van Berkel en Mr. J. van Kuyk.

Uit Dusseldorf wordt geschreven, dat op 15 October met de werken voor den aanleg van den Pruissisch-Nederlandschen spoorweg een begin is gemaakt; die baan zal de rigting nemen over Wezel en Emmerik. (*H.*)

Door curatoren van het stedelijk Gymnasium alhier, zijn op de voordragt geplaatst, tot vervulling der opengevallen betrekking van onderwijzer in de Nederd. taal- en letterkunde aan die inrigting, de Heeren W. Hofdijk Jzn., C. Engelbert Gerrits en J. H. Lant.

Naar wij van goederhand vernemen, hebben de drie personen, onlangs aangehouden ter zake van de uitgifte van valsche coupons, bereids voor den Heer Regter-Commissaris hunne schuld beleden en daarbij erkend, dat zij ook zijn de makers dier coupons. (*H*).

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hielden zich heden, Dingsdag, bezig met het onderzoek der wetsontwerpen: 1°. betreffende den waarborg en belasting op de gouden en zilveren werken; 2°. betrekkelijk tot de Russische schuld; 3°. wegens de wees- en momboirkamers en 4°. regelende de gevolgen van de door den militairen strafregter uitgesproken vonnissen.

De minister van financien heeft bepaald, dat voortaan geen vrijdom van accijns op binnenlandsch gedistilleerd kan worden genoten tot het vervaardigen van spiritus simplex en van spiritus compositus of compositionis variae.

Volgens berigten van de westkust van Sumatra, is Z. M. schoenerbrik *Pylades*, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste kl. L. Nicolson, op den 11 Junij jl. te Sibogha teruggekomen, van eenen kruistogt naar de wateren van Nias.

De togt is een gevolg geweest van een bij het gouvernement te dier kust ingekomen verzoek van den Toeanko Bezaar van Poeloe Banjak, eene groep eilanden onder het gezag van Singkel, om bescherming tegen den overlast, welken hij en zijne onderdanen van de Atchinesche slavenhandelaren te duchten hadden, en van het zich verspreid hebbende gerucht, dat zekere schoener, varende onder Engelsche vlag, maar toebehoorende aan eenen te Baros gevestigden Chinees, op zijnen togt naar Poeloe Pinang, door Atchinesche zeeroovers aangevallen, veroverd en alle opvarenden vermoord zouden zijn.

Blijkens het door den luitenant ter zee Nicolson, omtrent deze expeditie ingediend rapport, is dit gerucht evenwel geheel onwaar bevonden, zijnde dit vaartuig, zonder eenige ontmoeting met zeeroovers, behouden te Poeloe Pinang aangekomen, en zijn er in de nabijheid van de veertig Banjak-eilanden, geene slavenhandelaren ontdekt kunnen worden.

De luitenant Nicolson heeft met een aan boord van de *Pylades* ingescheept detachement van twintig infanteristen eene landing bewerkstelligd te Poeloe Banjak, en op aanwijzing van den Toeanko Bezaar de schuilhoeken onderzocht van eenige Atchinezen, die ontvlugt waren van eene door de kruisboot N°. 64 genomene praauw met geroofde Niassers.

Het is gelukt vier van deze lieden in handen te krijgen, waarvan een, genaamd Panglima Makkadin, bij zijne gevangenneming gekwetst en aan de gevolgen overleden is, terwijl zijn zoon Sima Homedari, met een klewang gewapend, in zijne woning opgevat werd, alwaar zich verscheidene vuur- en handwapenen, zoo mede kruid en lood bevonden.

Bij die gelegenheid heeft men vermeesterd vier donderbussen, eenige lansen, klewangs, geweren en krissen. Van het aanleggen van krijgskundige versterkingen is geen spoor gevonden.

De zeven verspreide woningen waren gelegen in een moeras, hetwelk de benadering zeer vertraagde en waarin de manschappen tot over de knieën inzakten.

Bij onderzoek is gebleken, dat deze vier personen een werkelijk deel hebben genomen aan eenen op het eiland gepleegden roof en moord van vijf Niassers.

De kruistogt van de *Pylades* heeft aan het doel beantwoord en de veiligheid van personen en eigendommen is op Poeloe Banjak weder geheel hersteld.

De schoener *Argo* onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse J. van Maurik, heeft in de maand Julij jl. een kruistogt gedaan van Banjoewangie naar de wateren van Balie, en bij die gelegenheid verscheidene plaatsen aangedaan.

Ook hebben de *Doris*, de *Ardjoeno* en de *Etna* op zeeroovers-jagt gemaakt, doch als gewoonlijk zonder goed gevolg. De schepen zijn niet volkomen in staat de roovers te vervolgen, daar deze tusschen geheel onbekende en met reven als bezaaide vaarwaters vlugten om in baaijen eene schuilplaats te vinden, alwaar men hen niet naderen kan, zonder het vaartuig in groot gevaar te brengen van op de klippen te vergaan.

In den namiddag, omstreeks vier ure, van den 19 Julij jl. is brand ontstaan op de hoofdplaats van het district, Anjer, (residentie Bantam), met dit gevolg, dat in minder dan één uur tijds, het gouvernements-gebouw bewoond wordende door den havenmeester, en vier en negentig woningen van inlanders zijn in de asch gelegd.

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben gedurende de zeven eerste maanden van het jaar 1851 zuiver opgebragt: *f* 3,658,834 91; zijnde *f* 837,495.58 en *f* 879,434.39 meer dan over hetzelfde tijdvak in de jaren 1849 en 1850 is verkregen.

Bij aanschrijving van het departement van binnenlandsche zaken, den 12 Junij 1828 zijn eenige vragen beantwoord, betreffende de uitvoering van sommige bepalingen der wet op de schutterijen van April 1827 (*Staatsbl.* N°. 17).

„*In het antwoord op de 5de vraag*, is o. a. voorgeschreven:

„Dat kantoorbedienden, klerken van notarissen, advocaten enz. voor de schutterij moeten worden ingeschreven in de gemeente, *alwaar zij in deze betrekkingen werkzaam zijn.*

„*En in het antwoord op de 6de vraag:*

„Dat vermits de ambtenaren, volgens art. 7 der wet, tot de inschrijving voor de schutterij geroepen zijn in de gemeente, *alwaar zij ambtshalve verpligt zijn hun verblijf te houden*, daaruit volgt, dat de ambtenaren en geëmploijeerden bij het provinciaal gouvernement of bij eenigen anderen tak van administratie van het openbaar bestuur, behooren te worden ingeschreven in de gemeente, *alwaar zij hunne ambtsbetrekking moeten uitoefenen*, al is het ook dat zij elders wonen."

Naar aanleiding eener missive van den minister van binnenlandsche zaken, van 10 October 1851, is aan de gemeentebesturen medegedeeld, dat het aan Zijne Excellentie is voor-

gekomen, dat die voorschriften *niet* met de wet zijn overeen te brengen, en wel op de volgende gronden:

De kantoorbedienden en klerken, of die daarmede zijn gelijk te stellen, alsmede de werklieden in het algemeen, kunnen, *enkel door werkzaam te zijn in eene andere gemeente, dan die waarin zij hunne woonplaats hebben*, niet geacht worden, hun gewoon verblijf te houden of den zetel van hun vermogen te hebben gevestigd, in de gemeente waar zij eenvoudig werkzaam zijn.

Dit beginsel geldt ook ten aanzien van de bij het 6de punt der voorn. circulaire bedoelde ambtenaren en geëmploijeerden, ten zij er eene bepaling mogte bestaan, welke hen verpligt, ambtshalve, hun verblijf te houden of hunne woonplaats te vestigen in de gemeente, waar zij gehouden zijn hunne ambtsbezigheden te verrigten. Dien tengevolge zijn al de hier bedoelde personen niet wettiglijk tot de inschrijving voor de schutterij te verpligten in eene andere gemeente, dan waar zij overeenkomstig de bepalingen van art. 74 en volgende van het Burg. Wetboek geacht moeten worden hunne woonplaats te hebben; en mitsdien zijn de Commissarissen des Konings in de provincien uitgenoodigd om te zorgen, dat de bepalingen van art. 6 en 7 der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* N°. 17), dienovereenkomstig worden toegepast.

Uit den brief van den minister van kolonien, wegens de misstellingen, welke in de ontwerpen van wet op de regeling van het muntwezen in Neerlands-Indie zijn ingeslopen, blijkt, dat is voorgedragen, dat de ter wisseling aangeboden duiten met gaten zouden worden aangenomen in de verhouding van 200 tot 120, en geenszins in de verhouding van 200 tot 100.

De brief van den genoemden minister, inlichtingen behelzende omtrent het adres van P. Cleban, is gedrukt. Daarin wordt, met eene breedvoerige opgave van de plaats gehad hebbende omstandigheden, aangemerkt, dat de adressant, na zijne terugkomst in Europa, sedert den jare 1836, eene reeks verzoekschriften aan den Koning heeft ingediend, dat deze het onderwerp zijn geweest van een naauwgezet onderzoek; doch dat zijne bezwaren ongegrond zijn bevonden, en hij ten slotte naar den bevoegden regter is verwezen. De minister is van oordeel, dat daarbij moet worden volhard.

Bij dezen brief wordt overgelegd het met redenen omkleede besluit, hetwelk op den 2 Augustus 1836 te Batavia door den toenmaligen gouverneur-generaal de Eerens, in rade, is genomen, en door den bewindsman, benevens de raden Goldman en v. Sevenhoven, is onderteekend, en waarin wordt verklaard, dat de adressant, door het stilstaan en niet voldoende voortgaan der werkzaamheden bij den suiker-molen te Djapan, moet worden beschouwd als het met hem aangegaan contrakt te hebben verbroken en, op zijn verzoek, daarvan wordt ontslagen; de resident van Sourabaija wordt gemagtigd, om zulks den adressant behoorlijk te doen aanzeggen en om de voormelde fabriek te Djapan, op hetzelfde contrakt, doch met de uitdrukkelijke verpligting, om twee solide borgen te stellen, over te geven aan Mr. A. F. van Alphen.

'sGRAVENHAGE, 20 Oct. Z. M. de Koning heeft eergisteren middag ten 4½ ure in een bijzonder gehoor ontvangen den Markies de la Ribara, Minister van H. M. de Koningin van Spanje, die Z. M. heeft voorgesteld den ridder da Silva Pilez Giron, sekretaris bij het gezantschap.

— H. M. de Koningin heeft aan de bestuurders der tegen den aanstaanden winter te Arnhem, ten behoeve der armen, te houden loterij van den H. Vincentius van Paulo, een zeer schoonen prijs geschonken.

— De kommissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning van eene lijst van drie kandidaten voor het lidmaatschap van de Algemeene Rekenkamer, zal heden middag ten half vijf ure bij Hoogstd. worden toegelaten, tot vervulling van hare taak.

— 21 Oct. Gisteren zijn alhier door regenten der Roomsch-Katholijke Weezen en Armen aanbesteed de funderingswerken voor een oude mannen- en vrouwenhuis, benevens eene kapel, achter het Roomsch-Katholijk weeshuis, welk werk is aangenomen door den heer Q. Wennekers alhier, voor *f* 14,888.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 October. De Permanente Commissie heeft heden eene zitting gehouden; vele leden waren afwezig, en de beraadslaging was dan ook zeer onbeduidend.

De geruchten betreffende de op het Elysée gehouden conferentien worden steeds in overvloed verspreid, vooral sprak men veel over de gesprekken door den President der Republiek met den heer Billault gevoerd, ofschoon de onderhandelingen over een kabinet voor elk nog een geheim zijn. Zooveel wil men weten, dat er tusschen den heer Billault en Louis Bonaparte alleen spraak is geweest van de politieke gedragslijn die het Elysée denkt te volgen, en dat er zelfs tot dusverre geen lijst van kandidaten voor het kabinet is te berde gebragt.

De roode bladen zetten hun oorlog tegen den President der Republiek voort en bestrijden meer dan ooit de herziening en de herkiezing. De *Siècle* is niet minder hevig in dit opzigt dan de *Republique* en de *National*. Echter verdient laatstgemelde eene bijzondere opmerkzaamheid. Hij verklaart namelijk dat hij voortdurend de tegenstander van Louis-Bonaparte zal blijven omdat, indien deze ernstig de intrekking der kieswet van 31 Mei had begeerd, hij nog aan het hoofd der priesterpartij en der contrarevolutionaire partij zou hebben gestaan.

Deze taal is niet in staat om Louis Bonaparte aan te moedigen, indien hij het minste verlangen had om zich naar de linkerzijde te wenden.

Sommigen zeggen dat de heer Billault geheel heeft afgezien van het vormen van een kabinet, omdat de President afgeschrikt is door zijn programma, waarin eene amnistie voor de meeste staatkundige veroordeelden voorkwam. Men zeide zelfs dat de heer Billault naar Nantes was vertrokken. Anderen geloofden aan een *interimair* kabinet zonder politieke beteekenis, en aan eene toenadering tusschen de meerderheid en den President, op grond van groote wijzigingen in de wet van 31 Mei. De President zou namelijk door middel van zijn nieuw kabinet, de geheele afschaffing der kieswet voordragen, maar de commissie tot onderzoek van dat voorstel zou daarin een aantal veranderingen maken, waarmede de President genoegen zou nemen. Deze oplossing is vredelievend en zou misschien de beste zijn.

De heer Ducos, lid der Wetgevende Vergadering, is van Bordeaux naar Parijs ontboden.

— De Sultan heeft den President der Republiek zes fraaije paarden ten geschenke gezonden.

— Te Geneve heeft de demonstratiegeest de melkvrouwen bevangen. Zij gingen in een luidruchtigen optogt door de straten, vergezeld van hare ezels wier koppen met een rouwfloers waren omhangen, en verkondigden met luider stem dat zij eenparig hadden besloten den prijs van de melk 4 en 5 centimes de maat te verhoogen. De posten waren op het stadhuis verdubbeld, doch het *pronunciamento* der melkvrouwen liep rustig af.

— De Akademie van Schoone Kunsten te Konstantinopel heeft eene commissie benoemd tot het zamenstellen van een Turksch en Arabisch Woordenboek. De Russische staatkunde schijnt in Perzië de bovenhand te behouden.

— De secte der Wahabiten heeft onverhoeds de heilige steden Mekka en Medina aangevallen, een gedeelte der inwoners gedood of deerlijk mishandeld. De moskeen vernield en de kostbaarheden geroofd. De Porte heeft onverwijld Mehemet-Pacha tot opperbevelhebber van het Arabische leger benoemd, en strenge bevelen gegeven om de Wahabiten te straffen.

MADRID, 14 October. Ons gouvernement gaat voort met troepen naar Cuba te zenden, ter vervanging van die welke in de laatste gevechten tegen de bende van Lopez gesneuveld zijn.

— Van Melilla, in de Afrikaansche Kustlanden, hetwelk door de Mooren langen tijd bestookt was, zijn onrustbarende tijdingen ontvangen.

— De markies de Valdegamas (Donoso Cortès) is begiftigd met het Grootkruis van Karel III wegens de diensten, die hij als Spaansch gezant te Parijs heeft bewezen, aangaande de zaken van Cuba. De heer Isturitz, Spaansch gezant te Londen, is wegens dezelfde rede begiftigd met de ordeteekenen van het Gulden Vlies, vakant sedert den dood van den Prins de la Paz.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Oct. Lord Palmerston heeft aan den Napelschen gezant te Londen, graaf Castelcicala in eene nota volstrekt geweigerd de brochure van het Napelsch gouvernement tegen de aantijgingen van Sir Gladstone, aan de Britsche ambassadeurs bij de verschillende hoven van Europa rond te deelen. Lord Palmerston wil dus de Napelsche regering wel helpen beschuldigen, maar van de verdediging en van het *audi et alteram partem* wil hij niets weten.

— Het hof zal slechts eene maand op Windsor blijven en vervolgens eene maand op Osborn house, eiland Wight, doorbrengen; het zal het Kersfeest echter op Windsor komen vieren.

— De regering heeft Dr. Hardeey benoemd tot prot. bisschop van Bombay. Die heer is gisteren naar zijne bestemming vertrokken.

— De *Sunday Times* bevat een brief van graaf Ladislaus Way, die de tegen Kossuth ingebragte beschuldigingen wederlegt. Het is bewezen, zegt de heer Way, dat de fondsen van het weeshuis voorgeschonden waren, tot groote beschaming van Kossuth's aanklagers.

— De Koning van Zweden heeft een prachtige porphyren vaas, die op de tentoonstelling heeft geprijkt, aan Prins Albert ten geschenke gegeven.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 20 October. Eene correspondentie wil weten dat de Pruissische gezant te Londen, van zijne regering last heeft gekregen om zijne goedkeuring te hechten aan al de stappen, die de Oostenrijksche zaakgelastigde gedurende Kossuth's verblijf in Engeland, zoude willen doen. De Russische gezant moet soortgelijke instructien ontvangen hebben.

— De inhechtenisneming van den heer Dulon, Luthersch predikant te Bremen, blijft in Noord-Duitschland veel sensatie verwekken; hij is op Hanoversch grondgebied en door de Hanoversche policie gevat en in den kerker gebragt. Bij eene huiszoeking zijn al zijne papieren in beslag genomen. Deze persoon is een der werkzaamste hoofden van de socialistische partij; hij was lid van de vergadering der burgerij te Bremen en had zich onlangs naar Londen begeven om de aldaar gehoudene conferentien der socialistische uitgewekenen bij te wonen.

— De dag voor de opening der Pruissische Kamers is nog onbestemd; sommigen spreken van 24 anderen van 27 November. Het ontwerp van wet tot wijziging der kieswet ligt gereed. De *Kolnische Ztg.* zegt, dat de verkiezingen, die den 17 Oct. ter vernieuwing der Wetgevende Kamer te Frankfort hebben plaats gehad, eenen gunstigen uitslag hebben gehad voor de liberale behoudende partij.

— Men schrijft uit Leipzig. Het is zeer opmerkelijk dat er alhier van de minst beschaafde Protestanten van de Lutersche kerk in den loop van dit jaar meer dan 30 zich tot de Duitsch-katholijke vereeniging gewend hebben. Bij de meesten blijkt het dat zij niet weten wat zij verlaten, noch wat zij daarvoor in de plaats opzoeken of verkrijgen.

— Men schrijft uit Frankfort. Het huurcontrakt met den vorst van Thurn en Taxis, wegens het paleis, waarin de Bondsdag sedert 1816 zijne zittingen houdt en de Oostenrijksche Bondspresident woont, is dezer dagen voor tien jaar verlengd geworden.

— Men schrijft uit Munchen dat de verklaring van het ministerie over het memorandum der Bisschoppen, geen twijfel overlaat dat men de zaken wil laten gelijk zij zijn.

BERLIJN, 18 Oct. In de eergister gehoudene algemeene vergadering der Neder-Silesische spoorweg maatschappij is besloten, tot den verkoop der baan aan den Staat tegen een vasten intrest van 4 pCt. voor de oorspronkelijke aandeelen.

WEENEN, 17 Oct. Een gevolmagtigde der Noord-Amerikaansche regering is hier aangekomen, om, naar men verneemt, een postverdrag met Oostenrijk te sluiten.

— Naar men verneemt zal de Keizer, na zijne terugkomst uit Gallicie, ook de hoofdstad van het kroonland Silezië met een bezoek vereeren.

ITALIE.

Mgr. Valerga, patriarch van Jeruzalem, keert eerdaags naar zijn zetel terug. Mgr. Morangiu Nurra, aartsbisschop van Cagliari, is van Rome naar Napels vertrokken.

Het *Giornale di Roma* van den 11 bevat de overeenkomst den 1 Mei jl. te Rome gesloten tusschen den H. Stoel, Oostenrijk en de Staten Modena, Parma en Toskanen, betreffende den aanleg van een spoorweg.

Het Toskaansche regeringsblad bevat drie dekreeten van den groothertog, waarbij de gen. Lauquier ontzet is van het militair bevelhebberschap en van het ministerie van oorlog. De andere generaals-opperbevelhebber worden op non-activiteit gesteld en het ministerie van oorlog toevertrouwd aan den minister van finantien, den heer Baldasseroni. Het generaal militair kommando des Groothertogdoms wordt aan den Oostenrijkschen luitenant-kolonel Ferraris de Grado verleend.

De Koning van Napels heeft andermaal 5000 dukaten geschonken aan de ongelukkigen, die door de aardbeving geleden hebben.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 Oct. Graaf Buol v. Schauenstein, Oostenrijksch ambassadeur te Londen, is te Brussel aangekomen.

— België had 512 inzenders op de Londensche tentoonstelling, aan welke 208 belooningen zijn toegekend, t. w. 2 groote medailles (*council medals*) 114 ord. medailles (*price medals*) en 92 eervolle meldingen. In het geheel waren er ongeveer 18000 inzenders van alle landen en zijn er 170 groote, 2918 ord. medailles geschonken. België heeft dus een zeer eervollen rang op de tentoonstelling bekleed.

STADSNIEUWS.

In de 215de Staats-Loterij, zijn in de 4e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 8680 *f* 25,000, N° 5873 *f* 1250, N°. 19871 en 9745, ieder *f* 1000. — 2e Trekking: N°. 1880 *f* 2500, N°. 14513, 6803, 5280, 14258 en 599 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 October.

BEVALLEN (18 Oct.): M. M. Zurcher, geb. van den Burg, Z. - J. J. Groote, geb. Ter Haar, D. - K. Norden, geb. van IJssen, D. — (19 Oct.): C. N. van Dorp, geb. Fabritius, Z.

OVERLEDEN (13 Oct.): F. L. H. Phenen, 61 j. - T. Schut, geb. van der Mey, 41 j. — (18 Oct.): H. Neeringh, wed. J. van Loon, 76 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 20 Oct. Meekrappen iets minder gevraagd, doch men was met de prijzen flaauwer, vooral in de ordinaire

middel onberoofde. Van beste heldere 2/1 en 1/1 1851 ziet men nog bijna niets aan de markt en beste heldere fijne Krappen van vorige gewassen zijn zeer schaarsch.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 20 Oct. De aanvoer van Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was heden grooter dan vorige weken en is tot nagenoeg vorige prijzen langzaam opgeruimd. — Van Jarige dito hadden wij ook een goeden aanvoer, in de prijzen is weinig verandering. — Roode soorten in eenen doen. — Poolsche zonder handel.

Puike O. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1849 en 1850 *f* 213, 228; mindere en afwijkende *f* 192, 207; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm 1851 *f* 243, 252; mindere en afwijkende *f* 228, 240; Blaauwe *f* 210, 225. — 160, 162/2 ℔ Oude Hooglands. Kleefs. *f* 263, 270, 267; 162, 164/2 ℔ jar. dito dito *f* 270, 280; 165, 166/2 ℔ nieuwe dito dito *f* 284, 285; 161/2 ℔ jarige Bovenlands. *f* 265; 167/2 ℔ nieuwe Bovenlands. Ris *f* 275; 162/2 ℔ Cubanca *f* 255.

Rogge. Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Noordbrabandsche tot iets lager prijzen verkocht en goed te plaatsen. — Vreemde soorten ruim prijshoudend.

Zeeuws. en Vlaams. jar. *f* 183, 195; Noord-Brabantsche dito *f* 171, 180; Zeeuws. en Vlaams. nieuwe *f* 177, 195; Noord-Brabantsche dito *f* 168, 180. — 145/2 ℔ Koersche in Entrepot *f* 185; 153/2 ℔ Nieuwe Groot-Brabands. *f* 195; 151/2 ℔ dito Maas *f* 185; 148/2 ℔ Memel *f* 176.

Gerst. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 6 hooger met graagte betaald en zeer weinig aangevoerd. — Andere soorten niets in omgegaan.

N. Zeeuws. en Vlaams. Winter *f* 132, 147; Nieuwe dito en dito Zomer *f* 132, 141.

Haver; wel zoo aangenaam en iets hooger. Zeeuwsche en Polder Korte *f* 90, 114; Dito en dito Voeder *f* 60, 78. — 100/2 ℔ jarige Inlandsche Voer *f* 105.

Boekweit met vrij ruimen aanvoer van Noord-Braband en en tot vorige koersen geplaatst. Op 140/2 ℔ N. Noord-Brabandsche *f* 152, *f* 154, 157; N. Vlaamsche *f* 151, 150; Fransche *f* 130.

Paardeboonen zeer schaarsch aangevoerd en wederom 29 cents per Mud hooger betaald. — Duiveboonen van *f* 5,50 tot 5,80 per Mud betaald. Nieuwe Zeeuwsche Paardeboonen *f* 138, *f* 153; Nieuwe Duiveboonen *f* 165, 180.

Bruine Boonen 25 cents hooger. — Witte Boonen weinig aan en tot eene verhooging van 50 a 60 cents per Mud willig weggenomen. Walchersche Witte *f* 270, 285; Zeeuwsche dito *f* 240, 270; Dito en Walchersche Bruine *f* 216, 294.

Erwten. Blaauwe veel gevraagd en hooger betaald. Witte zijn goed te plaatsen. — Graauwe in eenen doen. Nieuwe Zeeuws. Blaauwe ordinaire *f* 174, 201; dito dito dito groote *f* 222, *f* 240, dito dito Witte *f* 189, 204; dito dito Graauwe *f* 225, 240; Dito Geldersche dito *f* 255, 300.

Koolzaad, zeer weinig aangevoerd, prijzen als voren, Zeeuwsch van 45 tot 49½ £.

Van Lijnzaad is 109/110 ℔ Archangel tot *f* 285 verkocht. Inlandsche Zaai met ruimen aanvoer, meestal in de middelsoorten, hetzelve is iets duurder opgeruimd en van 80 tot 88 Stuivers; enkelde exquise 90 Stuivers per Dordsch Achtendeel betaald.

Nieuw Hennipzaad *f* 168, 170 ter veil.

Kanariezaad meer aangevoerd en van *f* 7,25 tot 7,50 per Mud verkocht.

Bruin Mosterdzaad, nieuw *f* 14, 16, Geel dito dito *f* 9, *f* 11 per Mud.

Raapkoeken *f* 56, 58; Lijnkoeken *f* 85, 110 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe, 160/2 ℔ jar. Kleefsche *f* 258, 260; 166/2 ℔ Nieuwe Bovenl. Ris *f* 272. — Rogge, in Entrepôt; 140/2 ℔ Nieuwe Riga *f* 170 en te Schiedam: 145/2 ℔ Pernau *f* 194, 195 in Consumptie. — Gerst, te Schiedam: 129/2 ℔ Liebau *f* 154, 155.

SCHIEDAM, 20 Oct. Rogge. In entr. verkocht: 140/2 ℔ Nieuwe Riga *f* 170 6/w. en in consumptie 145/2 ℔ Pernau *f* 194 kont. *f* 195 6/w. — Gerst. 129/2 ℔ Koersche *f* 154 kont., 155 6/w. — Moutwijn *f* 11,87½; Jenever *f* 15,50; Amst. Proef *f* 16,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

BORDEAUX, 17 Oct.t. *Voorloop.* Armagnac 42,50; Marmande 40; Pays 35; Tafia 85 a 80 fr. 3/6 Disponibel 48 fr.

Van den Wijnoogst is nog niet veel te zeggen, ten minste niet van de kwaliteit. Eenige bevoorregte partijen zullen denzelfden uitslag als verleden jaar opleveren; maar eenige slechts 2/3 of naauwelijks de helft. Over het algemeen is men over de kwaliteit voldaan.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 23,75	a —	Pruissische	*f* 34¾	a —
Napelsche	—,—	,, —	Spaansche	—,—	,, —
Div. in £St.	11,82½	,, —	Hamb. Russ.	36⅛	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	36 11/16	,, —
Fransche	56⅛	,, —	,, Pap. ,,	—	,, —
Belgische	56⅛	,, —	Pools. in Fl	27¼	,, —

Coup. Portugal Binnenl. Schuld N°. 16, *f* 46½ à *f* —.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,75	a	9.80
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,85	»	11,95
» Pistolen	» 9,55	»	9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,45	»	9,55
Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn	11½	à	12 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	»	1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	Rente	20 OCT. 4½ u. gebl.	21 OCT. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		57⅜	57¼	57⅜	57⅜
Dito Dito	3	67⅝	67⅜	67½	67½
Dito Dito	4	89	88⅞	89¼	89¼
Dito Obligatien O. I.	4	88	88¼		
Amortis. Syndic.	3½		88¾		
Handel-Maatschappij	4½	109¼	108¾		
Aand. Rijn-Spoorweg	»				
Aand. Holl. S. M.	»				
Obligatien	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½		46⅝		
Dito bij Rotsch. en Volksv	»		46⅛		
FRANKRIJK, Obligatien	3	51½	51⅛	51 7/16	51⅜
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	14⅛	14 3/16		
Dito Dito »510	»	14 3/16	14⅛	14 3/16	14 3/16
Dito Onbep. Stukken	»	14 1/16	14 3/16		
Dito	3	38 3/16	38⅛	38½	
Dito Binnenl. 2400 P.	»	35	34⅞	35 1/16	34⅞
Coup. *Ardoins*	»	8 3/16	8 3/16		
Passive	»	5⅛	5¼	5 5/16	
Fransche Uitgest.	»	5 3/16	5¼		
PORTUGAL te Londen 3 pCt. nu 4	»		33½	33⅜	
Dito Dito	»	32 11/16	32 13/16	32 15/16	32 13/16
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104¼	104⅝	104¾	
Dito Dito 1828 en 1829	»	103⅝	103¾	103⅞	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»		94¼		
Dito	4½	99⅜	99⅝		
Dito bij *Hope*	4	88	88¼	88⅜	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	87⅝	88		
Dito bij id. 5de Serie	4		87¾		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		64½		
Cert. van dito	»	64¼	64½	64 11/16	
POLEN, Aand. à fl. 500	»				
Dito met Lot. » 300					
AMÉRIKA, Bank-Actiën	»		2½	2¾	2 15/16
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	71¼	70⅞	71	
Dito	2½		36⅝		
Dito Nieuwe	2½	37¼	37	37⅛	
Dito Nieuwe	5	77 15/16	77 7/16	77⅞	77¾
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	77½			
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5	88¼	88½	89	89
Dito £ 200	»				
PERU	4½		87½		
MEXICO	5	25⅞	25 13/16	25⅞	
VENEZUELA 6 pCt. nu	3		32		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	4½	14¼			
ECUADOR			2⅝	2¾	
Grieken	5				

Denemarken 5 pCt. 100⅛; Peru uitgestelde 41½.

Van Binnenlandsche fondsen waren 4 pCts. bij eenige handel hooger gevraagd, de overige iets meer aangeboden. Van Buitenlandsche zijn Spaansche met veel vraag bijna niet in koers veranderd. Portugesche en Mexik. meer gevraagd. De overige meest alle prijshoudend met uitzondering van Oostenrijksche, welke bij eenige affaire in Nieuwe 5 pCts. meer aangeboden waren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f*	56 3/16	Livorno	2/m.	*f*	38¾
,,	zigt	,,	56 9/16	Napels	,,	,,	80
Bordeaux	2/m.	,,	55⅜	Petersburg	,,	,,	1,82½
,,	½/m.	,,	56	Weenen	6/w.	,,	28½
Madrid	3/m.	,,	243½	Augsburg	,,	,,	35¼
Cadix	,,	,,	244½	Frankfort	,,	,,	99
Seville	,,	,,	241½	Hamburg	2/m.	,,	34 15/16
Bilbao	,,	,,	242½	,,	zigt	,,	35⅛
Lissabon	,,	,,	41½	Londen	2/m.	,,	11,82½
Porto	,,	,,	41½	,,	zigt	,,	11,90
Genua	2/m.	,,	46⅛	Rotterdam		,,	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 49¾; 5 pc. 97¼; 1840, 5 pc. 98¾; Spanje Ard. 5 pc. 13⅞; Binnenl. 3 pc. 35; Coupons —; Rom. Leening 72½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 20 Oct. J. H. potjer, Catharina Jantina, Seaham.
HELVOET, 20 Oct. C. W. Behrensen, Stockholm, Batavia. - G. Cavaliere, Duco de Canova, Constantinopel. — Gisteren nog: D. van der Valk, Californie, Villanova.

UITGEZEILD:

HELVOET, 23 Oct. B. J. Mulder, Delft, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN.

BATAVIA, 23 Aug. Alhier liggen ter reede de Nederlandsche oorlogschepen: Nehalennia, Haay, Sylph en Aruba, en de schepen: Prins van Oranje, (de laatste afgekeurd) Gouverneur Generaal Rochussen, Kapt. Rijken, Batavier, Kapt. Grim, Capella, Kapt. Sandberg Jr., Jan de Wit, Kapt. Timmermans, Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, Kapt. von Londern, Pollux, Kapt. Kooy, Ternate, Kapt. Cars Czn., van der Werf, Kapt. van der Plas, Margaretha Ida, Kapt. Hagers, Catharina Maria, Kapt. Gortmans, Juno, Kapt. van Rijn van Alkemade, Generaal Chassé, Kapt. de Winter en Pio Nono, Kapt. Nordluhne.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 October in lading naar:

Keulen	J. Holst, Coln N°. 14.
Weesel	F. Henke, de Goede Gunst.
,,	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Mainz	C. Bender, Mainz N°. 8.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Manheim	W. Bouwmeester, Carolina.
Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	C. Scholten, Hoffnung.
Frankfort & Coblentz	N. Weingaertner, Frankfort N°. 26.
Ludwighaven	P. Kehl, Ludwighaven N°. 5.
Straatsburg	J. D. Heiderich, Amsterdam en Weenen.
Venlo & Roermond	P. Buys, de vr. Johanna. Vertr. 25 Oct.
Antwerpen, enz.	H. Arends Jr. (Stoomsleepdienst), de Vrouw Johanna. Vertr. 24 Oct.
,,	A. J. Glim, Hermanna. Sluit 24 Oct.

AMSTERDAM, 20 October vertrokken naar:

Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	G. Koene, Niederrein N°. 40.

Rijnhoogte	ARNHEM 20 Oct. 2 el 7 duim
	KEULEN 19 ,, 11 vt. 7½ ,,

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.